

PREDICTING FACTORS OF DEPRESSION AMONG CAREGIVERS OF PERSONS WITH DEMENTIA

PASITTA ONDEE 4737745 NRNS/D

Ph.D. (NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: RUNGNAPA PANITRAT, Ph.D.,
KANAUNGNIT PONGTHAVORNKAMOL, Ph.D.,
VORAPUN SENANARONG, M.D., THERESA A. HAVATH, Ph.D.,
DECHAVUDH NITYASUDDHI, Ph.D.

ABSTRACT

The purpose of this study was to determine the factors predicting depression in caregivers of persons with dementia. The predicting factors include behavioral problems, activities of daily living dependency, caregiver burden, and coping. The model guiding this study was based on Pearlin's Stress Process Model. Stratified random sampling was used to obtain a sample of 226 caregivers of persons with dementia at the three memory clinics in metropolitan Bangkok. Data were collected by seven self-reporting questionnaires, including demographic questionnaires administered to caregivers and persons with dementia, the Revised Memory and Behavioral Problems Checklist, the Modified Barthel Activities of Daily Living (ADL) Index, the Zarit Burden Interview, the Jalowiec Coping Scale, and the Center for Epidemiologic Studies Depression Scale. Data were analyzed using descriptive statistics and path analysis.

The results indicated that the modified model fit the data well ($\chi^2 = 0.990$, $df = 1$, $p = 0.443$, RMSEA < 0.001, GFI = 0.998, and AGFI = 0.974) and could explain 51.4% of the variation in caregiver depression. Behavioral problems had a significant indirect effect on caregiver depression through caregiver burden ($\beta = .66$, $p < .001$, $\beta = .34$, $p < .001$, respectively). ADL dependency had a significant indirect effect on caregiver depression through caregiver burden ($\beta = -.73$, $p < .001$, $\beta = .34$, $p < .001$, respectively). Behavioral problems and ADL dependency had a significant direct effect on caregiver burden ($\beta = .66$, $p < .001$, $\beta = -.73$, $p < .001$, respectively). Caregiver burden had a positive direct effect on caregiver depression ($\beta = .34$, $p < .001$).

The findings revealed that caregiver burden is an important factor on depression among caregivers of persons with dementia. Nurses should assess this burden in caregivers and develop nursing intervention procedures to reduce caregiver burden by providing knowledge regarding behavioral problems in persons with dementia, as well as enhancing the ability to perform activities of daily living of persons with dementia. The findings can be used to develop an effective intervention program for promoting good mental health and preventing depression in this population.

KEY WORDS: DEMENTIA / DEPRESSION / CAREGIVER

143 pages

ปัจจัยทำนายความซึมเศร้าของผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อม

PREDICTING FACTORS OF DEPRESSION AMONG CAREGIVERS OF PERSONS WITH DEMENTIA

ภาศึกษา อ่อนดี 4737745 NRNS/D

ปร.ด. (การพยาบาล)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รุ่งนภา พาณิชย์รัตน์, Ph.D., คณิงนิจ พงศ์ถาวรกุล, Ph.D., วรพรรณ เสนาณรงค์, M.D., THERESA A. HAVATH, Ph.D., เดชาวุธ นิตยสุทธิ, Ph. D.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายความซึมเศร้าในผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อม ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมที่เป็นปัญหา การพึ่งพาในการทำกิจวัตรประจำวันของผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อม ความรู้สึกเป็นภาระของผู้ดูแล การเผชิญปัญหา โดยใช้กรอบแนวคิดกระบวนการของความเครียดของเพอร์ลิน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อมที่มารับการรักษา ณ คลินิกความจำ 3 แห่ง ในโรงพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 226 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบลำดับขั้น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ด้วยตนเอง จำนวน 7 ชุด คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลและผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อม แบบสอบถาม พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อม แบบสอบถามการทำกิจวัตรประจำวันของผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อม แบบสอบถามความรู้สึกเป็นภาระของผู้ดูแล แบบสอบถามแบบแผนการเผชิญปัญหาของผู้ดูแล และแบบประเมิน ความซึมเศร้าในผู้ดูแล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายและการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ

ผลการศึกษาพบว่าแบบจำลองที่ปรับแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 0.990$, $df = 1$, $p = 0.443$, $RMSEA < 0.001$, $GFI = 0.998$, $AGFI = 0.974$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความซึมเศร้า ในผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อมได้ร้อยละ 51.4% พฤติกรรมที่เป็นปัญหามีอิทธิพลโดยอ้อมต่อความซึมเศร้าของผู้ดูแลผ่านความรู้สึกเป็นภาระในการดูแล ($\beta = .66$, $p < .001$, $\beta = .34$, $p < .001$) การพึ่งพาในการทำกิจวัตรประจำวันมีอิทธิพลโดยอ้อมต่อความซึมเศร้าของผู้ดูแลผ่านความรู้สึกเป็นภาระในการดูแล ($\beta = -.73$, $p < .001$, $\beta = .34$, $p < .001$) พฤติกรรมที่เป็นปัญหาและการพึ่งพาในการทำกิจวัตรประจำวันของผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อมมีอิทธิพลโดยอ้อมทางบวกต่อความซึมเศร้าของผู้ดูแลผ่านความรู้สึกเป็นภาระในการดูแล พฤติกรรมที่เป็นปัญหา และการพึ่งพาในการทำกิจวัตรประจำวันของผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อมมีอิทธิพลโดยตรงทางอ้อมต่อความรู้สึกเป็นภาระในการดูแล ($\beta = .66$, $p < .001$, $\beta = -.73$, $p < .001$) ความรู้สึกเป็นภาระในการดูแลมีอิทธิพลโดยตรงทางบวกกับความซึมเศร้า ($\beta = .34$, $p < .001$)

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า ความรู้สึกเป็นภาระในการดูแลเป็นปัจจัยสำคัญของการเกิดภาวะซึมเศร้าในผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อม พยาบาลควรประเมินความรู้สึกเป็นภาระในผู้ดูแลและพัฒนาแนวทางช่วยเหลือผู้ดูแลเพื่อลดความรู้สึกเป็นภาระในการดูแล โดยการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อม และการส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อม ซึ่งความรู้ครั้งนี้จะนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพจิตและการป้องกันการเกิดภาวะซึมเศร้าในประชากรกลุ่มนี้ต่อไป